

SCHERZANDO

REVISTA CATALANA MUSICAL

ANY XVII.

GIRONA, X ABRIL M.CM.XXVI.

NVM. CLXXXV

Garreta i la seva música

A mort de Juli Garreta, l'exquisit músic empordanés, representa per Catalunya una de les pèrdues més sentides.

Les seves composicions són l'expressió eloqüent del sentiment popular, enlairat i enriquit per una música serena, neta d'efectismes, fruit d'una fecunditat exhuberant i d'una intuïció poc comú.

El fou un dels principals iniciadors i creadors de la sardana, la dansa que, cantada pel mestre, té la grandesa de les coses sublimes.

La seva creació temàtica està inspirada en la diafanitat d'aquest cel puríssim que cobreix la nostra comarca, en la fresca sentor del mar llatí, en el remoreig harmònic del boscatge empordanés.

Fins avui el nom d'En Garreta figurava com un nom més entre els compositors que conreen la sardana, amb la lamentable diferència que la seva música era solament coneguda i devotament estimada per un reduït nucli d'admiradors. El poble la desconeixia. No l'acceptava perquè entenia o li havien fet entendre que les sardanes d'En Garreta no tenien un caire popular, no se avenien amb el ritme de la dansa. Era música simfònica portada a la plaça per ésser escoltada i no ballada.

Si tinguéssim que senyalar una gran part de culpabilitat en mantenir una actitud de desconeixement i de desconformitat en la música del plorat mestre, hauríem de remarcar a les cobles, que per no tenir que entrar en un curós estudi, olvidaren el més sagrat de les seves obligacions, donant pas i divulgant la música dolenta fins apagar els sons melòdics de combinació impecable que creà el genit garretjà. Excepte

de dos o tres cobles que han rendit culte a les bones sardanes sacrificant certa popularitat, les demés han fet i venen fent encara obra marcadament obstructiva, que podríem dir-ne.

Una de elles, la que ha donat a conèixer el nom prestigiós de Juli Garreta i que ha conreuat amb més fervor la seva música, és la de La Bisbal, que malgrat a les imposicions dels profans, ha sapigut a tot hora fer gala de llur temperament d'artistes concients i agraïts, avalorant aixís el tresor espiritual que'ns puguin llegar els grans homes. Perquè les sardanes d'En Garreta executades amb fe, fan sentir una emoció que s'endinsa, fan bategar el cor per un benestar insospitat. Un trino de flaviol, una nota sostinguda del tiple, un contrapunt del trombó que's mou suau damunt la melodia que entona la tenora, un acord, tot traspua, espontaneïtat, serenor, tendresa, intensitat.

Mestre Garreta no trobà el merescut resó en el marc que l'enquadrava, i amb el seu propi esforç s'enlairà per a poder-nos donar l'obra definitiva. Escrigué per a gran orquestra composicions d'una valor incalculable que en definitiva no són més que sardanes dignificades i enaltides fins al límit de la sublimitat.

Strawinsky, l'eminent músic rús, en oir una sardana del mestre Garreta, va conèixer que aquella rara composició desgranada per un instrumental no menys rar, tenia la sàvia condició de les grans polifonies, i que sols podia produir-les un esperit sumament refinat. Pau Casals, el subtilíssim director, descobrí en el músic Garreta una de les figures que forçosament havia d'obtenir un relieu mercadíssim en l'esfera de les grans produccions.

Orfe de tècnica i guiat per una intuïció prodigiosa, la seva obra representa un cas poc corrent entre els humans, perquè si el mestre hagués tingut els dits muliats de tinta i distretament els hagués col·locat damunt d'un pentàgrama, sens dubte hauria format un acord, acord no supeditat a les regles de l'harmonia, però d'una cadència tan angèlica que no més els hi es permès als éssers providencialment privilegiats.

La mort de Juli Garreta — hem dit — que representa per Catalunya i per la bona música una pèrdua irreparable; que sols el fruit sabrós que'ns ha llegat dulcificarà en part l'amargor que'l mestre ens ha fet sentir en separar-se definitivament de nosaltres.

JOSEP MASSANAS

Enrique Granados

(Fragmento de la conferencia leída en la Sala Aeolian, de Madrid, como homenaje al artista el día que se cumplió el décimo aniversario de su trágica muerte).

RAS el paseo geográfico y étnico reflejado en las «Danzas españolas», escritas en el año 1890, había de transcurrir cuatro lustros hasta el nacimiento de otra obra cumbre entre las que Granados produjo para piano. La nueva composición data de 1910, limita su marco musical al madrileñismo de la época de Carlos III y Carlos IV, y lleva dos títulos: «Goyescas» y «Los majos enamorados». El primer título revela bien claramente cual fué la cantera evocadora, y el segundo manifiesta, con no menor precisión, cuales fueron los protagonistas de una historia pasional cuyos episodios sucesivos llevan los siguientes epígrafes: Los requiebros. Coloquio en la reja; el fandango del candil. Quejas o la maja y el ruiseñor. El amor y la muerte; epílogo: Serenata del espectro.

¿Fué la personalidad artística de Goya quien dirigió a Granados hacia esa tendencia que podríamos denominar «majista»? ¿O fué, por el contrario, una inclinación al «majismo», con todo lo que ello representaba en el orden musical, la causa determinante del efecto entusiasta sentido por Granados ante aquel pintor realista que sabía descubrir, no solamente lo satírico, sino también lo dramático, en el bajo vulgo del Madrid de su época? Es muy posible que se mezclasen y entrelazasen ambos influjos, y que el primero pesara sobre el segundo bien decisivamente. Dotado el gran compositor de un espíritu sensible y abierto a todas las actividades artísticas, sabía emocionarse por igual ante un bello drama lírico, ante un poema, ante un lienzo o ante una escultura. Y el más sencillo dibujo de Goya, aunque desprovisto de las suntuosidades que da una paleta a un lienzo, y trazado sobre una cuartilla en rasgos concisos, llegaba al espíritu de Granados con tal ímpetu, que le sugería estados de alma musicales cuyo reflejo se percibe en sus «Tonadillas», incitándole también a producir breves y monocromos cuadros como dibujante. Por eso con el músico de prestigioso renombre mundial, vemos coexistir en Granados el dibujante oscuro, tímido e inédito. Y sus dibujos, contruidos sin la experiencia de un tecnicismo desarrollado por la práctica, poseen el encanto de una ingenuidad graciosa que revela en su realismo el fondo satírico, y aun el dramático, de una época vivida por Granados imaginativamente mediante su comercio espiritual con Goya. Publíquense hoy por vez primera algunos de estos dibujos, en el programa del presente concierto-conferencia, para tes-

timoniar gráficamente esa manifestación estética hasta ahora casi desconocida de un creador que no era músico exclusivamente, porque sabía que el Arte, a quien él rendía culto con fervor supremo, tiene variados caminos, y que la Música no es sino uno de los puntos del cuadrante que la emoción sentimental ofrece a sus productores y cultivadores.

Los dibujos de Granados resumen o sintetizan algunos de esos aspectos expresados musicalmente en sus «Goyescas» y Tonadillas: la espera de la maja en el balcón, el coloquio en la reja, la maja dolorida por el olvido, el desden o las traiciones del majo en quien puso ella todos sus amores y toda su fe. Hay uno que ofrece singular atracción, porque pudiera considerarse como un autorretrato, en el que aparece Granados con patillas postizas y aires de majo goyesco...

JOSÉ SUBIRÁ

De concerts

A servit de marc per a la presentació del novell pianista En Jaume Roca, la sala de música de la Casa Sobrequés. No és pas la primera volta que havem parlat de l'artista des de aquestes columnes; a cada sessió que'ns donava en la intimitat, motivava un elogi per part nostre. Aquesta vegada, després de una sòlida preparació i amb un programa de grans proporcions – vegis a la secció de Associacions de Música – se ha presentat davant de un nombrós e intel·ligent públic oferint els fruits de son talent.

En Jaume Roca, jove de catorze anys, és ja avui un pianista excel·lent. Domina la tècnica amb la major naturalitat i si bé les seves interpretacions acusen que està el artista en plena formació, van no obstant avaladas per una recta intenció que no'ns fa dubtar els dies de glòria que li esperen.

La vetllada constituí un senyalat èxit pel pianista; car les ovacions sortides de aquell públic que per ésser, com dèiem, intel·ligent, n'era la demostració més palesa de que la seva tasca la jutjaren mereixedora de tot elogi.

Nosaltres volem no obstant donar un amical consell al jove artista. La entusiasta rebuda que en son primer concert fou obsequiat, ha de servir-li solament de estímul per altres més difinitius triomfs que ha de saber conquistar-se, i això no solsament ho conseguirà, refermant cada dia més i més sos entusiasmes pel estudi, si que no ha de

oblidar que per a la formació del concertista, cal la assistència a tots els concerts que donguin les grans celebritats, escoltant amb religiositat les seves interpretacions, car sens això que constitueix un factor importantíssim, essencial, tinga la seguretat En Jaume Roca que no s'feria mai una personalitat, i que el seu Art, per falta de maduresa, tindria sempre un valor relatiu que no resoldria pas cap finalitat. A treballar molt en el ordre de sentiment, i tinga la certesa el avui jove i ben notable pianista, que els grans creadors de les obres pianístiques trovaran a En Jaume Roca un intèrpret fidelíssim i un artista acabat.

T. SOBREQÜÉS

La Setmana Santa en la Catedral

Programa musical executat per la Capella de la Catedral Basílica, que dirigeix el mestre Mn. Joan Perramon, durant els dies de Setmana Santa i festa de Pasqua.

Diumenge de Rams. — «Gloria Laus et honor» (quatre veus mixtes), Ignotus; «Missa» (tres veus mixtes). Lotti; «Passio» (tres veus), Marraco; «Vexilla Regis» (quatre veus mixtes). Ignotus; «Magnificat (fabordon)», (tres veus mixtes), Otaño; «Exultate justi» (hora de adoració), (quatre veus mixtes), Viadana.

Dijous Sant. — «Kirie i Gloria», cant gregorià; «Credo Sanctus i Agnus» (tres veus mixtes), Lotti; «O Salutaris» (Comunió), (tres veus), Martini; «Domine Jesu Christe» (en el Monument), (quatre veus mixtes), Ignotus.

Divendres Sant. — «Passio» (tres veus), Marraco; «Popule meus» (quatre veus mixtes), Vicòria; «Domine Jesu Christe» (en el Monument), (quatre veus mixtes), Ignotus.

Diumenge de Pasqua. — «Missa Pontificalis secunda» (tres veus mixtes) Perossi; «Laudate Dominum (ofertori), Pozzoli.

Dilluns de Pasqua. — «Missa I» (cant gregorià); «Alleluya Psallite» (S. X.), Melodia gregoriana.

Ademés, en la solemne funció de les Quaranta Hores del Diumenge de Rams i dilluns següents, se cantaren escollits motets de Bonvin, Ugarte, Urteaga, Romeu, Perossi, Cesar Franck, Bach i altres, intercalats amb obres musicals de Torres Rodriguez, Beobide, Erauzquin, Boellman, Cesar Franck, Bach, Massana, etc.

La interpretació de totes les obres fou certament elogiada per tots els fidels que assistiren a tan solemnes actes, els quals no escatimaven paraules de elogi per a

la obra altament artística i profundament religiosa portada a cap pel mestre Mossèn Joan Perramon.

Associacions de Música

GIRONA. — Saló de música Casa Sobrequés. Concert 49 de la sèrie. Executant: Jaume Roca, pianista. — Obres: «Invenció n.º 12», J. S. Bach; «Sonata n.º 3», D. Scarlatti; «Estudi n.º 24», M. Ciementí; «Estudi n.º 8», Fr. Chopin; «Sonata» op. 28: Allegro. Andante. Scherzo. Rondo, L. V. Beethoven; «Capritxo» (estil Scarlatti), I. J. Paderewski; «Tercer Nocturn», G. Fauré; «Castilla» (de Suite Espagnole), I. Albéniz; «Rondó de la primera sonata op. 24 (Moviment perpètuu)», C. M.ª Weber. — Piano «Cussó Spha».

— Associació de Música. — Quart curs, setè concert. — Concert extraordinari d'homenatge al malaguanyat compositor Juli Garreta. — Executants: Mercè Plantada, Costa, Blai Net i cobla «La Principal», de La Bisbal. — Obres: Juli Garreta.

FIGUERES. — Curs III, concert VII. Executant: Quintet Instrumental de Paris. — Obres: Haendel, Schubert, Debussy, Couperin, Beethoven i Roussel.

REUS. — Curs V, concert XLII. Sessió d'homenatge a Juli Garreta. Executants: Mercè Plantada, cantatriu; Francesc Costa, violí; Blai Net, pianista; cobla «Barcelona». — Obres: J. Garreta.

BARCELONA. — Associació Intima de Concerts. Saia Mozart. — Curs sisè, sisè concert. Presentació a Barcelona de les eminents artistes franceses, solistes dels Concerts Lamoureux, Mile. Berthe Erza, cantatriu; Mme. Frédérique Gauthier, pianista. Obres: Lully, Schubert, Franck, Debussy, Deodat de Severac, Liszt i Ravel. — Piano «Cussó Spha».

PALAFRUGELL. — Vetllada musical. — Obres: «L'alegria que passa», Morera. Director, Carles Pinedo. Recital de violí, E. Bofill. — Obres: Wieninski, Cui, Berceot, Beethoven, Bach, Schumann. Pianista acompanyant, C. Pinedo. Orquestra «La Principal».

LLORET DE MAR. — Solemnitat teatral. — Obres: «Emilieta», comèdia en tres actes, música del mestre Mn. Josep Mundet. Chor de nois; director: Mn. Josep Mundet.

Noticiari

AVÍS D'ADMINISTRACIÓ

Amb el present número, posem al cobrament els rebuts de SCHERZANDO corresponents a l'actual semestre, de Gener a Juny. Prenguin-ne bona nota nostres subscriptors, a l'objecte d'evitar retorns de rebuts que dificulten la marxa normal de la comptabilitat.

Als nostres subscriptors de Barcelona, Tarragona i Lleida, els preguem l'envio a nostre Administració, Rambla Llibertat, 12, de l'import, ja siga per giro postal o bé en sellos de correu, únic mitjà que facilita la liquidació.

§ Amb motiu de les solemnes funcions de Setmana Santa i Pasqua, hem tingut ocasió de comprobar les belles qualitats musicals que posseeix nostre Bisbe, Doctor Vila Martinez. El seu cant senzill, gens afectat, no ha desentonat de pontifical. Hom estava assabentat de la seva afició a la música i de com es prepara els dies que ha de actuar, a més de posseir els llibres gregorians necessaris. D'altre banda s'ha fet públic com exercí el càrrec de President de la Junta censora de música de València.

Donats aquets antecedents, no'ns ha sosprés la bona acollida que ha tingut entre els elements musicals.

Molt ens plau poder-ho fer constar aixís; més sigui'ns permés dirigir-li un respectuós prec:

Són moltes les deficiències a notar dintre l'ordre musical en nostre Bisbat. Unes s'oposen obertament al Codi de Música religiosa i foren denunciades temps enrera des de SCHERZANDO. Altres n'hi ha que subsanades degudament reportarien gran esplendor a la vida musical de l'església. Ens referim principalment a la falta d'una Junta Censora i a l'estat rudimentari en que es trova la música en el Seminari.

No voiem extendre'ns sobre el particular; no fem més que senyalar dos punts capitals a corregir.

Esperem confiadament que el senyor Bisbe, les dots de govern del qual són ja ben vistosos, sabrà captenir-se dels mateixos i actuarà degudament aixís que posseixi els elements de judici necessaris.

§ El «Orfeó Cants de Pàtria» sots la direcció del seu mestre En Josep Baró i el «Quintet Girona», han donat amb remarcable èxit un concert al Ateneu Social Democràtic.

§ Ha sortit cap a París, per tal d'estudiar una temporada amb Vera Janacopulos, la coneguda i ben aplaudida cantant catalana Josepa Regnard.

§ Joan Manén tocà darrerament a La Haia, Amsterdam, Rotterdam Utrecht, etc. El conegut mestre Menbelberg li dirigí sovint l'orquestra. Manén assolí grans èxits, com a violinista i com a compositor.

§ Josep Iturbi, el sempre aplaudit pianista valencià, ha tocat a Bucarest pàgines d'Albèniz i de Granados.

§ Tancant la porta del seu auto un «chauffeur» americà aixafà un dit del pianista americà Alexandre Stock, i calgué tallar-lo. L'esmentat virtuós demana ara a la companyia propietària de l'auto en qüestió la quantitat de 100.000 dòlars!

§ El violoncel·lista Gaspar Cassadó, que assoleix arreu els més grans èxits, ha estat darrerament molt aplaudit en tocar a Berlin.

CARNETS I OBRES REBUDES

«El Bufón», revista de novetats musicals per a piano i quintet, n.º 20. — Lloc de venda, Casa Sobrequés. — Sumari: «Majas y chisperos», pas-doble, Demon; «All Right», fox-trot, Fornés i Montilla; «Al tango»... Ricura Villacampa i Jovés; «Así canta mi amor», marxa, Gaston-Mantua-Jovés; «Vaya un chotis», Jarque-Gálvez. Text: El mestre Jovés a Barcelona.

§ De la orquestra-cobia «La Selvatana», de Cassà de la Selva. — Director: Josep M.ª Carbonell. — Representant: Pere Arpa. — Professorat el integrat pel mateix d'enguany.

§ De la cobla-orquestra «La Principal», de Palafrugell. — Representant: Josep Padrós.

§ De la orquestra-cobia «Nova Armonia», de La Bisbal. — Professorat: Sánchez, Llenas, Juncà, Nicolau, Llenas, Mas (D. J.), Llupart, Pech i Grau.

§ De la cobla-orquestra «Antiga Principal», de La Bisbal. — Representant: Magne Bosch.

§ De la cobla «Figueras», de Girona. — Professors: Figueras (R. i J.), Saló (M. i J.), Valls, Vià, Busquets, Cassà Turró i Rotllens.

§ De la cobla «Barcelona». — Representant: Albert Martí.

§ De la cobla «La Principal», de La Escala. — Representant: R. Taxis.